

הדלקת הנר; 38:19
 יציאת השבת; 58:19

עלון מס' 262
 כ"ד אייר התשע"ג
 בהר-בחוקותי

"מחודדין בפיר"...

שיהיו דברי תורה

"איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה"

הבדל יש בין הנפשות השונות, לפי גיל.

מדוע חילקה התורה את חשיבותו של האדם לארבע מדרגות?

כל אדם המגיע שמגיע לעולם הזה הרי הוא כשליח ממדינה רחוקה למען מטרה אחת ועלית, לאסוף ולכנס מצוות רבות ככל הניתן ואח"כ לשוב למקום שממנו נשלח.. אך רבים הם האנשים כאותו שליח שוטה, כאשר הם מביטים במנעמי העולם הזה שוכחים את סיבת בואם לעולם ומתעסקים בדברים גשמיים וסופם כאותו שליח.. שכן כתוב "להודיע קושט דברי אמת להשיב אמת לשולחך" (משלי) בסוף נצטרך לענות תשובות..

מעשה באדם ששלחו אותו בני ארצו להיות מרגל בארץ רחוקה, נתנו לו סכום כסף נכבד שבו יוכל לכלכל את עצמו.. כאשר הגיע המרגל למדינה נוכח לדעת שהמדינה עשירה וניתן להסתחר בה ולהתעשר. זנח את תפקידו ובמעות שקבל פתח בית מסחר גדול ועשה חייל בעסקיו.. לימים, ירד מנכסיו המרגל ונאלץ לשוב למדינתו בעירום ובחוסר כל. כאשר ראו בני מדינתו ששב ללא ביצוע תפקידו, הענישוהו קשות..

מתוך 'פניני הבן איש חי'

"ביומו תתן שכרו"

החפץ חיים זצ"ל נסע בכרכרה עם חתנו, הגר"מ זקס זצ"ל. כשהגיעו ליעדם בקש הח"ח לשלם לעגלון, קדם חתנו ושלם. ראה הבעת מורת רוחו על פני חתנו ושאל לסיבתה. -אמר לו הח"ח: "חבל שלא הנחת לי לשלם". -תמה: "מדוע, שנינו נסענו ומה משנה מי ישלם?" -שאל הח"ח: "מה חשבת כששילמת?" -ענה חתנו: "מה פירוש, הגיע לו, הוא לקח אותנו..." -"אתה רואה" - ענה הח"ח - "הגיע לו ונתת וזהו... האם כיוונת לקיים מצוות "ביומו תתן שכרו" ולהמנע מהלנת שכר?! בנתינתך פרנסה ליהודי הנך מקיים מצוות "והחזקת בו".. מצוות צריכות כוונה.. ראה כמה הפסדת.. חבל שלא הנחת לי לשלם..." ידוע הפתגם: החכם מפיק מחול זהב וטיפש הופך זהב לחול.. מצווה שלא נעשית עם כוונה הופכת זהב לחול.. האדם העמל לפרנסת משפחתו, עוסק בחסד בכל יום.. עקרת בית המטפלת בענייני הבית עוסקת בחסד ללא הפוגה..

מתוך 'מעין השבוע'

"וכי תשיג... ונמכר לעקר משפוזת גר"

מהו "לעקר משפחת גר" -זה הנמכר משרת לעבודה זרה. עליו אומרת התורה שיש לפדותו.

גם האדם השפל ביותר, אשר מכר את עצמו לגוי ונעשה משרת לעבודה זרה ציוותה התורה לפדותו.. הקב"ה מייחד שמו על כל יהודי באשר הוא. הנקודה הפנימית של היהודי אינה נפגמת לעולם.. כמה ה' אוהב אותנו..

אוצרות התורה

"ונתתי שלום בארץ"
 "ונתתי שלום בארץ"
 ואז אין קנאה ותחרות
 וכתוצאה מכך-
 "ושכבתם ואין
 מחריד"
 תוכלו לישון בשקט
 בלילה...
 ה'כתב סופר'
 מתוך 'ומתוק האור'

"ונתתי שלום"

השלום שקול להכל...
 (רש"י)

כתוב "עושה שלום
 ובורא את הכל"
 כשיש שלום אפשר
 לעשות הכל...
 אוצרות התורה

"והחזקת בו", ולא
 "והחזקת אותו"
 ניתן ללמוד יסוד
 חשוב ביותר: אתה
 זקוק לאחיך הנמט,
 ולא הוא זקוק לך!
 מתוך 'ומתוק האור'

אין לך אדם שנכנס לבתי כנסיות ובתי מדרשות וחוטא. ילק"ש

”וְכִי יָמוּךְ אֶזְוִיךָ וּמָטָה יָדוֹ.. וְהַזְזִיקְתָּ בּוֹ“

כאשר רואים עשיר גדול, שמזלו מאיר לו פנים, ובכל זאת לפעמים נצרך הוא להתבזות ולקחת הלוואות לעסקיו, אין זאת אלא מפני שהקב"ה חפץ להטעים לו איזה הרגשה יש לעני העומד על מפתן ביתו ומבקש הלוואה.. לאחר שהעשיר חווה זאת שוב יתייחס לעני בכבוד ולווה לו..

מכ"מ ראשי תיבות מידה כנגד מידה..

פניני הבן איש חי

כמו בשאר מצוות התורה, גם למצות השמיטה ישנם "טעמים". כל מאכל נעשה טעים וערב יותר לחיך כאשר מוסיפים לו תבלינים כפלפל או מלח. כך גם טעמי מצוות התורה, אין הם הסיבה לקיומן אלא נועדו אך ורק לתת בהן "טעם", כדי שלנו יותר קל ונעים בעת עשיית המצווה..

”וְאִם תֵּלְכוּ עִמִּי קָרִי“

'קרי' לשון מקרה ועראי שאינו אלא לפרקים (רע"ו) כשאדם מקיים מצוות דרך עראי, בסופו של דבר, הוא חלילה, יטוש את המצוות, ולכן מחמירה התורה איתנו כגון אדם שתוך כדי ניגוב ידיו מברך 'אשר יצר' הרי הוא בכלל "ואם תלכו עמי קרי".

מתוך 'לבוש יוסף'

”וְלֹא תוֹנֶה אִישׁ אֶת עֲמִיתוֹ“

באונאת דברים הכתוב מדבר (ב"מ)

למה נקרא כלי הזמר 'נבל' בשם זה? מכיוון שהוא מלבין כמה מיני זמר ז"א הכלים נשמעים לידו כמנוולים. (ירושלמי) שואל ר' אייזל תריף זצ"ל: אם כך היו צריכים לקרוא לו 'מנבל' שכן הוא מלבין ומבייש אחרים? ותירץ: שכל המלבין פני חברו יותר ממה שהוא מלבין אחרים הוא מנבל את עצמו והוא נבל..

מתוך 'שולחן גבוה' (מתוך לבוש יוסף)

מברכותיו של האדם ניכר אם הוא תלמיד חכם או עם הארץ, אמרא ברכות שהוא לא ניכר בזקן ולא בחליפתו או בעניבתו או בכובעו, אלא בברכותיו..

הבורא מאמין ביכולתך להשתנות גם כאשר אינך עושה את רצונו ולכן בורא ומחיה אותך שוב ושוב משיבת נפש

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שליט"א, ראש כולל "פורת יוסף"

כיבוד אב ואם

נאמר בתורה (שמות כ, יב) "כבד את אביך ואת אמך". ואמרו חכמים (קדושין ז:)

שלשה שותפים הן באדם, הקדוש ברוך הוא, אביו ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אומר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאילו דרתי ביניהם וכבדוני.

עד היכן מצות כיבוד אב ואם? אפילו אם לקחו ממנו ארנק מלא כסף והשליכו אותו לים בפניו, לא יכעס עליהם. אלא ישתוק ויקבל עליו גזרת הקדוש ברוך הוא שציוהו לכבד את הוריו (ואם יכול למנעם, רשאי לעשות כן, וכן, יכול לתבעם בבית-דין לשלם לו מה שהפסיד). ולפיכך:

א. חייב לשרת את אביו ואמו, דהיינו: להאכיל ולהשקות ולכסות ולהלביש ולהוליך ולהביא. או לדאוג שישרתו אותם.

ב. חייב לשרתם גם בדברים שאינם מצרכי הגוף ממש, כגון לערוך עבורם קניות, לנקות את הבית ולבשל, ולהביא להם תרופות.

ג. החובה היא דווקא לשרתם ולטרוח בגופו, אך אינו חייב להוציא הוצאות מכספו למענם. ומכל מקום, אם אין לאב כדי לשלם עבור הוצאותיו, חייב לפרנס את אביו מדין צדקה, כפי יכולתו.

ד. החובה לשרתם ולטרוח למענם היא גם אם מתבטל ממלאכתו ומפסיד פרנסתו. ומכל מקום, אם יש חשש שמשום כך יפטר מעבודתו, או שלא יהיה לו מהיכן 'לגמור' את החודש, אינו חייב להתבטל ממלאכתו.

ה. כשיש בנים בעלי יכולת, הבנים שאינם בעלי יכולת, פטורים מלסייע בפרנסת ההורים.

ו. יכול לכבד אב ואם גם על ידי שליח, שהרי שלוחו של אדם כמותו. ועל כל פנים מצווה בו יותר מבשלוחו.

הנקודה שבה הנך טוב יותר נועדה להאיר ולהשפיע. אל תתבונן בעזרתה בחסרונות העולם..

מתוך אין מקום רחוק

”וְהֶעֱרִיךְ תְּכִיחֶן אֶתָּה“

עמרם גדול הדור היה, כיון שגזר פרעה הרשע "כל הבן היולד היאורה תשליכוהו" (שמות א) אמר לשוואו אנו עמלים, עמד וגירש את אשתו, עמדו כולן וגירשו את נשותיהן, אח"כ עמד והחזיר את אשתו בעצת בתו שאמרה לו גזירתך קשה משל פרעה, שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ואתה גזרת גם על הנקבות, עמדו כולן והחזירו את נשותיהן. מנישואין אלו נולד משה רבינו אבי הנביאים, אשר דיבר עם ה' פנים בפנים!..

מבארים, מה הזכות הגדולה שזכה עמרם שיצא ממנו גדול האומה, אלא בזה ששמע את תוכחת בתו הקטנה כאשר נוכח לדעת כי טעה במחשבתו, קיבל והחזיר את אשתו!!

מתוך 'אוצרות התורה'